

ת"פ 24467/09/22 - מדינת ישראל נגד נאיל ח'טיב

בית המשפט המחוזי בחיפה
ת"פ 24467-09-22 מדינת ישראל נ' ח'טיב(עציר)

לפני בעניין:	כבוד השופט גיל קרזבום המאשימה נגד	מדינת ישראל
	הנאשם	נאיל ח'טיב

גזר דין

כללי

1. הנאשם הודה והורשע בעבירה של הצתה, עבירה לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין.

עובדות כתב האישום

2. אנאס וטארק בושנאק (להלן: "המתלוננים") הם הבעלים והמשתמשים ברכב מסוג טיוטה ראב 4 נושא מספר רישוי 703-44-702 ושל רכב מסוג ניסאן (להלן יחד: "הרכבים").

במועד הרלבנטי לכתב האישום, הרכבים חנו זה מאחורי זה, מחוץ וסמוך לביתם של המתלוננים בשכונת אלנומר בכפר מנדא, במרחק של מספר מטרים מבלוני גז הבישול של בית המתלוננים.

עובר ליום 14/08/22 בשעה 22:33, החליט הנאשם להצית את רכב הטיוטה. לצורך מימוש התוכנית, הצטייד בתחנת דלק "סונול" בכפר מנדא במיכל פלסטיק ובו בנזין. בלילה שבין 14/08/22 ל 15/08/22 בשעה 01:32 הגיע הנאשם סמוך לבית המתלוננים, באמצעות רכב סוזוקי בצבע שחור נהוג בידי אדם שזהותו אינה ידועה למאשימה. הנאשם ירד מן הרכב, כשהוא נושא בקבוק פלסטיק ובתוכו בנזין ובשעה 01:33 הגיע הנאשם אל החניה, שפך את הבנזין מתחת לרכב הטיוטה, הצית את הבנזין במטרה לשרוף את הרכב ונמלט מהמקום באמצעות הרכב איתו הגיע יחד עם האחר. האש אותה הצית הנאשם אחזה ברכב הטיוטה, ותוך זמן קצר בני משפחת המתלוננים אשר הבחינו באש האוחזת ברכב, כיבו אותה.

כתוצאה ממעשי הנאשם נגרם לרכב הטיוטה נזקי שריפה בסכום כולל של 51,057 ₪ שכללו פגיעה בחלקי הרכב הבאים: דלק קדמית ימנית, דלת אחורית ימנית, כנף קדמית ימנית, עמוד מרכזי מימין, כנף קדמי שמאלי,

דלת קדמית שמאלית, דלת אחורית שמאלית, חלקי פלסטיק, גומי ומבודדי חום שונים.

במעשיו המתוארים לעיל, הנאשם שילח אש במזיד בדבר לא לו וגרם לרכב הטיוטה נזק בסכום כולל של לפחות 51,057 ₪.

ראיות המאשימה לעונש

3. הוגשו גיליון הרשעות פלילי וגיליון הרשעות תעבורה של הנאשם.

טיעוני המאשימה לעונש

4. המאשימה בטיעוניה הדגישה את חומרת העבירה בה הורשע הנאשם, את הפגיעה ברכושם של המתלוננים, בתחושת הביטחון האישי ושלוות חייהם. בכל הקשור לנסיבות ביצוע העבירה, טענה שחלקו של הנאשם היה מוחלט, הוא פעל לבדו, כשלמעשיו קדם תכנון. הדגישה לחומרה את העובדה כי מעשה ההצתה בוצע בסמוך לביתם של המתלוננים, ולבלוני הגז שהיו במקום ובסמוך רכב נוסף של המתלוננים, כך שפוטנציאל הנזק היה גדול, באופן שיכול היה בקלות להתפשט ולגרם לנזקי גוף ורכוש נוסף. עוד עמדה על הנזק שנגרם בפועל לרכבם של המתלוננים המוערך ב- 51,057 ₪. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הפנתה לעובדה כי הנאשם הודה בעובדות כתב האישום בשלב מאוחר, ולעברו הפלילי הכולל עבירות של תקיפת שוטר, בריחה ממעצר, חבלה חמורה, חבלה במזיד ועוד. עוד טענה, כי עונשים קודמים ועונש מאסר משמעותי לא הרתיעו את הנאשם מביצוע העבירה הנוכחית. בכל הקשור למדיניות הענישה, הפנתה לפסיקה רלוונטית וטענה למתחם עונש הולם שנע בין 24 ועד 48 חודשי מאסר בפועל. לאור כל האמור לעיל, ביקשה להטיל על הנאשם עונש של מאסר בפועל בחציו העליון של המתחם ללא ניכוי ימי המאסר שריצה בתיק האחר, וכן מאסר על תנאי משמעותי ומרתיע, פיצוי למתלוננים וקנס.

טיעוני ההגנה לעונש

5. ב"כ הנאשם הפנה להודאתו של הנאשם בטרם סיום פרשת התביעה, לחיסכון בשמיעת עדותם של שאר עדי התביעה ועדי ההגנה, וכן לחיסכון בזמן שיפוטי יקר. עוד הפנה ללקיחת האחריות, ולהבעת החרטה הכנה והאמיתית. פירט את נסיבותיו האישיות של הנאשם, בין היתר, גילו הצעיר, העובדה כי הוא נשוי, אב לילדה, מפרנס יחידי, שעובד לפרנסתו בחוות סוסים, גר עם הוריו ומטפל באביו החולה. ביקש להתחשב לקולה בתקופה בה היה עצור בתיק זה ובהמשך בתקופה בה היה עצור באיזוק אלקטרוני כאשר במהלך אותה תקופה לא נרשמה לחובתו כל הפרה ואשתו עברה הפלה. בכל הקשור לעברו הפלילי, ציין כי מדובר בעבר ישן יחסית, ללא עבירה דומה, ואת מאסרו האחרון לא יכול היה לבצע בעבודות שירות מפאת מעצרו באיזוק אלקטרוני בתיק זה. בכל הקשור למדיניות הענישה, אבחן את הפסיקה אליה הפנתה המאשימה, הפנה לפסיקה רלוונטית, וטען למתחם עונש הולם החל מ- 15 ועד ל- 24 חודשי

מאסר בפועל, וביקש להטיל על הנאשם עונש הקרוב לרף התחתון של המתחם שלא יעלה על 18 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו וימי מאסרו בתיק האחר. בכל הקשור לרכיבי הקנס והפיצוי, ביקש להימנע מהטלתם לאור מצבו הכלכלי של הנאשם והעובדה כי המתלוננים פוצו מכוח פוליסת ביטוח הרכב, ותמיד עומדת להם האפשרות לתבוע את הנאשם בהליך אזרחי.

6. הנאשם עצמו הביע חרטה על מעשיו. ביקש לחזור למשפחתו, לעבודתו, ולשגרת חייו, והוסיף כי ביקש להשתתף בקבוצת חינוך במסגרת בית הכלא.

דין

קביעת מתחם העונש ההולם

7. פרק ו' סימן א' 1 לחוק העונשין דן בהבניית שיפוט הדעת השיפוטי בענישה (סעיפים 40א-טו) וקובע בין היתר, כי העיקרון המנחה בגזירת הדין הינו עקרון ההלימה, קרי קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת האשמה של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטלים עליו (ס' 40 א).

ראשון השיקולים הוא הלימה ואחריו שיקום, הגנה על שלום הציבור, הרתעה אישית והרתעת הרבים. בשלב ראשון יש לקבוע את מתחם העונש ההולם, אשר נגזר מחומרת העבירה ונסיבות ביצועה, הערך החברתי עליו יש להגן, מידת הפגיעה בערך זה, ומדיניות הענישה הנהוגה ביחס לאותה עבירה.

הערכים החברתיים עליהם יש להגן

8. הערכים החברתיים אשר נפגעו כתוצאה מביצוע עבירת ההצתה הם הצורך להגן על שלום הציבור, קניינו ורכושו כמו גם על תחושת הביטחון של הציבור, השמירה על ערך החיים ושלמות גופו, ושלוחו וביטחונו האישי של כל אדם. על חומרתה של עבירת ההצתה והפוטנציאל ההרסני הטמון בה ניתן גם ללמוד מהעונש המרבי שנקבע בצידה (15 שנות מאסר). בתי המשפט חזרו הדגישו את חומרתה היתרה של עבירה זו גם במקרים בהם הנזק היחיד הינו רכושי (ר' ע"פ 728/13 עוידה נ' מדינת ישראל, וע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל), זאת מפאת הפוטנציאל הממשי לגרימת נזק לגוף. מדובר בהתנהגות עבריינית הפוגעת לא רק במתלונן שרכושו ניזוק אלא בכלל הציבור שתחושות ביטחונו ואיכות חייו נפגעים. חומרתה של העבירה נובעת גם מעצם טיבה של "אש" שהשליטה בה קשה ולעיתים בלתי אפשרית, ובהתפשטותה גורמת כאמור לנזקים קשים לרכוש וגוף. בהתאם, נקבע לא פעם כי ככלל, יש להטיל בגינה של עבירת ההצתה עונש של מאסר בפועל (ר' ע"פ 7205/15 ויינבלט נ' מדינת ישראל, ע"פ 7045/12 אלטנאי נ' מדינת ישראל, ע"פ 1414/15 מדינת ישראל נ' פדר; ע"פ 1727/14 מימון נ' מדינת ישראל; ע"פ 6720/16 מדינת ישראל נ' פלוני). על חומרת עבירת ההצתה ושיקולי הענישה בגינה עמד כב' השופט ע' גרוסקופף בע"פ 2939/19 חלפון נ' מדינת ישראל: "בהצתה טמון נזק הרסני. אש המתפשטת באופן בלתי מבוקר זורה הרס, ומסכנת את האדם ואת החי, את הגוף ואת הרכוש. לא בכדי עמד בית משפט זה על חומרת עבירת ההצתה, ודומה כי אין צורך להכביר בכך מילים.

עם זאת, טווח הענישה בגין הצתה אינו אחיד, ובקביעתו יש ליתן את הדעת, בין היתר, לתוצאות ההצתה, לפוטנציאל הסיכון הגלום בה, לתכנון מוקדם ולעברו של המצית". (לעניין זה ראו גם בע"פ 8347/19 מיהרט נ' מדינת ישראל ובע"פ 2356/17 רגבי נ' מדינת ישראל).

נסיבות ביצוע העבירה

9. מידת הפגיעה בערך המוגן משתנה בהתאם לנסיבות. יש להבחין בין הצתה של נכס ללא חשש להתפשטותה של האש, לבין מקרה בו האש עלולה להתפשט ולפגוע ברכוש אחר. כן יש לבחון את פוטנציאל הפגיעה בגוף ובנפש.

10. נסיבות ביצוע העבירה פורטו במסגרת תיאור עובדות כתב האישום. המניע להצתה אינו ברור. חלקו של הנאשם בביצוע העבירה הינו מלא ומוחלט, והוא הגיע למקום עם מיכל פלסטיק ובו בנזין אשר מולא על ידו בתחנת דלק, כך שקדם למעשהו תכנון.

הנאשם הצית רכב שהיה בחנייה ביתם של המתלוננים ובצמידות אליו, פעולה שיכולה הייתה להסתיים בפיצוץ מיכל הדלק של הרכב, ולהביא להתפשטות האש, לפגיעה בחיי אדם, ולנזקים כבדים, מה בפרט שבסמוך לחנייה נמצאים בלוני גז בישול, ועוד רכב נוסף השייך אף הוא למתלוננים. יש גם לתת את הדעת לשעת ביצוע העבירה, בשעה 01:32 בלילה, שעה בה מרבית האנשים נמצאים בביתם, כאשר בפועל הבית אכן היה מאוכלס באנשים, ובהתאם גם גדל באופן משמעותי הסיכוי לפגיעה בחיי אדם.

חומרה נוספת יש בעובדה שהנאשם נמלט מהמקום מבלי לעמוד על תוצאות מעשיו ובכך גילה אדישות לאפשרות התפשטות האש ותוצאות מעשיו.

למרבה המזל, הרכב לא התפוצץ ולא נגרם נזק לגוף או לרכוש נוסף, אך אין לזקוף זאת לזכותו של הנאשם אלא למתלוננים שפעלו במהירות לכיבוי הדלקה.

רכבם של המתלוננים ניזוק באופן ניכר, והנזק הוערך בסכום של 51,057 ₪.

11. במכלול הנסיבות, אני סבור כי במקרה זה הפגיעה בערכים המוגנים הינה בינונית ומעלה (קרוב יותר לבינונית).

מדיניות הענישה והפסיקה הנהוגה

בחינת מדיניות הענישה מלמדת על מנעד ענישה רחב יחסית. בע"פ 1846/13 עמאש נ' מדינת ישראל שני נאשמים

הורשעו בהצתת רכבו של המתלונן על רקע סכסוך בעניין הבעלות על הרכב. על הנאשם השני (שזו הייתה העבירה היחידה שיוחסה לו) הוטל עונש של 27 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון אישר את המתחם שנקבע (24-48 חודשי מאסר) ודחה את הערעור. **בע"פ 907/14 רחמים נגד מדינת ישראל** המערער הצית את רכבה של שכנתו. נקבע מתחם עונש הולם שבין שתיים לארבע שנות מאסר בפועל. נגזרו 30 ח' מאסר בפועל. בע"פ 6720/16 **מדינת ישראל נ' פלוני**, הנאשם הורשע בהצתת רכבו של אדם שבו חשד כי הוא מנהל קשר עם בת זוגו. נקבע מתחם הנע בין 24-48 חודשי מאסר. בית המשפט חרג לקולה מטעמי שיקום וגזר על הנאשם עונש של 6 חודשי עבודות שירות. ערעור על קולת העונש התקבל באופן שעונשו החומר ל-12 חודשי מאסר בפועל חרף טעמי שיקומו. בע"פ **6418/21 אריאל סלהוב נ' מדינת ישראל** הנאשם הורשע בהצתת רכבו של המתלונן. נקבע מתחם עונש הולם אשר נע בין 18 ועד 36 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט סטה קולה מהמתחם לאור שיקולי שיקום והטיל עליו 15 חודשי מאסר בפועל. ערעור על חומרת העונש התקבל באופן שהומר עונשו של הנאשם לתשעה חודשי מאסר בעבודת שירות לאור סיכוי של ממש לשיקום. בע"פ 1951/14 **מקובן נ' מדינת ישראל**, הנאשם הורשע בעבירת הצתה, בכך שהצית את חנותו של המתלונן לאחר שנפגע מדבריו במהלך קטטה שהתפתחה באולם אירועים. נקבע מתחם שבין שנתיים וחצי ל-4 וחצי שנות מאסר. על הנאשם צעיר, נעדר עבר פלילי הוטלו 30 חודשי מאסר בפועל. בע"פ 8347/19 **מיהרט נ' מדינת ישראל** שני נאשמים הורשעו בהצתה של חנות כשהנזק שנגרם לה הוערך ב-30,000 ₪. נקבע מתחם עונש שבין 24 - 48 חודשי מאסר בפועל. הנאשמים, צעירים ללא עבר מכביד, נדונו לעונש של 28 חודשי מאסר בפועל. בע"פ 2745/18 **אבו שארב נ' מדינת ישראל** הנאשם הורשע בעבירת הצתה בכך שהצית פנצריה השייכת למשפחה עמה הוא מסוכסך. נקבע מתחם עונש שבין 2 - 5 שנות מאסר בפועל. על הנאשם הוטלו 24 חודשי מאסר בפועל.

12. המאשימה הפנתה למספר פסקי דין, כאשר מתחמי הענישה נעים בין 24 ועד 60 חודשים מאסר בפועל, והעונשים שהוטלו נעים בין 9 חודשי מאסר בעבודות שירות ועד 42 חודשי מאסר בפועל.

13. ההגנה הפנתה למספר פסקי דין, כאשר מתחמי הענישה נעים בין 10 ועד 48 חודשי מאסר בפועל, והעונשים שהוטלו נעים בין 18 ועד 24 חודשי מאסר בפועל.

מתחם העונש ההולם בתיק זה

14. העונש המקסימלי הקבוע בצד עבירת ההצתה הינו 15 שנות מאסר.

15. לאחר ששקלתי את חומרת העבירות, נסיבות ביצוען כמפורט לעיל, מידת הפגיעה בערכים המוגנים והפסיקה הנהוגה, אני סבור כי מתחם העונש ההולם צריך לכלול רכיב של מאסר בפועל שלא יפחת מ-22 חודשים ולא יעלה על 48 חודשים.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

16. לקולה אני מביא בחשבון את: הודאתו של הנאשם (הגם שנשמעו מספר עדי תביעה והתקיימו מספר דיוני

הוכחות), קבלת האחריות, החיסכון בזמן שיפוטי יקר, נסיבותיו האישיות כעולה מטיעוני ההגנה והמסמכים שהוגשו בעניין מצבם הבריאותי והרפואי של אשתו ושל אביו (נ/1, ו- נ/2). כן תובא בחשבון תקופת מעצרו בתיק זה מיום 28/8/22 ועד ליום 21/11/22 ובהמשך מיום 16/11/23 ועד היום (כידוע תנאי מעצר קשים ממאסר) והתקופה בה היה נתון במעצר באיזוק אלקטרוני מיום 21/11/22 ועד ליום 17/10/23.

17. לחומרה יובא בחשבון עברו הפלילי של הנאשם הכולל 3 הרשעות קודמות בעבירות של תקיפת שוטר, בריחה ממעצר, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, ניסיון לחבלה כשהעבריין מזויין, חבלה במזיד ברכב, חבלה חמורה, והעובדה כי הוא ריצה בעברו שני מאסרים בפועל, האחרון בשנת 2023 למשך 3 חודשים. אמנם אין בעברו של הנאשם עבירת הצתה, אך מדובר בעבר מכביד יחסית המהווה נסיבה מחמירה בקביעת העונש בתוך המתחם. עוד יובא בחשבון עברו התעבורתי הכולל 7 הרשעות קודמות ביניהן עבירות חמורות של נהיגה בפסילה, אי ציות להוראות שוטר ועוד.

18. בכל הנוגע לקביעת העונש בתוך מתחם העונש ההולם, נוכח כלל הנסיבות, אני סבור שנכון להטיל על הנאשם מאסר בפועל לתקופה המצויה במחצית התחתונה של המתחם.

עתירת ההגנה לניכוי ימי המעצר מתקופת המאסר

8. הנאשם נדון בתיק האחר לתקופה של 3 חודשי מאסר מיום 17.10.23 בניכוי ימי מעצרו מיום 15.09.17 ועד ליום 26.09.17.

עתירת ההגנה לניכוי ימי מעצרו בתיק זה, משמע, "ניכוי כפול" של ימי המעצר הן מהתיק האחר והן מהתיק הנוכחי. בהקשר זה יצוין כי לא אחת ניכו בתי המשפט את תקופת המעצר באופן חלקי, גם שעה שזו חפפה לתקופת מאסר אשר הושתה בעניין אחר - ראה בהקשר זה ע"פ 1094/17 מסיקה נ' מדינת ישראל, שם נאמר: "... השאלה מתעוררת לגבי תקופה שבה שהה הנאשם במעצר במקביל לריצוי עונש מאסר אחר. במקרים כאלה, חירותו של הנאשם לא נשללה בגין המעצר, ולכן לכאורה אין מקום לניכוי תקופת המעצר. למרות זאת, מכיוון שתנאי הכליאה של עציר הם קשים יותר מתנאי מאסר, ניתן למצוא בפסיקה מקרים שבהם בית המשפט ניכה - באופן חלקי - תקופת מעצר-מאסר מתוך תקופת המאסר שנגזרה על הנאשם (ע"פ 2562/16 עמר נ' מדינת ישראל, בפסקה 14 (27.3.2017); ע"פ 9277/11 גבאלי נ' מדינת ישראל, בפסקה 16 (27.12.2012)). לצד זאת ניתן להציג גם דוגמאות הפוכות (ע"פ 2453/15 חיימוב נ' מדינת ישראל, בפסקה 27 (11.12.2016))."

בהתאם, ראוי לתת משקל מסוים לעובדה שהנאשם היה נתון בסטטוס עצור עד תום ההליכים ולא היה זכאי ל"סטטוס אסיר" נוכח התיק הנוכחי. יצוין כי מדובר בתקופה קצרה של כחודש (מיום 17.10.23 ועד ליום 16.11.23) והדברים יובאו במסגרת השיקולים לקולה.

19. נוכח מצבו הכלכלי הקשה של הנאשם ותקופת המאסר שתוטל עליו אני מחליט להימנע מהטלת קנס.

20. בכל הנוגע לגובה הפיצוי שיוטל לטובת נפגעי העבירה, מובהר שאין בו כדי ללמד על גובה הנזק שנגרם להם. מדובר בפיצוי עונשי שכל מטרתו הכרה בפגיעתם.

21. לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

אני גוזר על הנאשם מאסר בפועל לתקופה של 28 חודשים בניכוי ימי מעצרו מיום 28.08.22 ועד ליום 21.11.22 ומיום 16.11.23 ועד היום.

אני גוזר על הנאשם עונש מאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, עבירה של הצתה או עבירת רכוש מסוג פשע וירשע בגינה.

הנאשם ישלם לנפגעי העבירה פיצוי כספי כולל בסך 12,000 ₪ על פי החלוקה הבאה:

למר אנאס בושנאק (עד תביעה מס' 4) פיצוי כספי בסך 6,000 ₪.

למר טארק בושנאק (עד תביעה מס' 5) פיצוי כספי בסך 6,000 ₪.

סכומי הפיצוי ישולמו עד ליום 01.09.24.

יש לשלם את הפיצוי לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, החל מחלוף 3 ימים מיום מתן גזר הדין וזאת באחת מהדרכים הבאות: בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il או חפש בגוגל "תשלום גביית קנסות". מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000 (ניתן לפנות לנציגים לקבלת מידע במספרים הללו). במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

המאשימה מתבקשת לעדכן את נפגעי העבירה בתוכן גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ו שבט תשפ"ד, 05 פברואר 2024, בהעדר הצדדים.